

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ДОСВІДУ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

Щербань І.Ю.

Стратегія сучасної вітчизняної державної політики спрямована на забезпечення умов функціонування і розвитку загальної середньої освіти, оптимізацію мережі загальноосвітніх навчальних закладів для забезпечення права громадян України на повну загальну середню освіту та максимального задоволення їх освітніх та культурних потреб. Важливим кроком для поліпшення якості освіти в Україні є запровадження Державних стандартів змісту загальної середньої освіти, які забезпечують збереження єдиного освітнього простору, рівність доступу до освіти, еквівалентність здобуття освіти в різних формах та цілісність змісту освіти.

Проте, незважаючи на ряд заходів із реформування загальної середньої освіти, створення необхідних умов для рівного доступу громадян до якісної освіти, національна система середньої освіти ще не повною мірою відповідає глобальним економічним і соціальним тенденціям розвитку, вимогам інформаційного суспільства, сучасному стану розвитку вітчизняної економіки і суспільного життя.

Результати моніторингу якості освіти засвідчують нерівні умови навчання та вищий рівень підготовки учнів міських шкіл, ніж тих, хто закінчив сільську школу. Проте, саме сільська школа, будучи носієм низки специфічних (але не завжди позитивних) характеристик є чинником стабілізації, соціальним інститутом, від якого багато в чому залежить майбутнє місцевого соціуму. Загальноосвітня школа сільської місцевості є важливою складовою освітньої системи, що покликана сприяти збереженню й розвитку національних традицій, моральних цінностей, зростанню унікального потенціалу вітчизняної культури.

Соціально-економічні перетворення, що відбулися в Україні за останні десятиріччя, суттєво загострили освітні проблеми жителів сільської місцевості, зумовили значні труднощі в діяльності навчально-виховних

закладів, що функціонують на цій території. Сільська школа стикається з комплексом проблем, зумовлених регіональними особливостями кожного населеного пункту, умовами сільськогосподарської праці, замкненістю сільського життя, особливостями життєдіяльності сім'ї, недостатньою соціально-культурною інфраструктурою, малокомплектністю, віддаленістю від культурних, методичних та наукових центрів, територіальною роздрібненістю населених пунктів.

Ситуація сьогодення вимагає пошуку нових шляхів збереження і розвитку освіти на селі з опорою на кращі традиції гуманістичної педагогіки, врахуванням особливостей сільського освітнього середовища, творчим переосмисленням вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду.

Аналіз американського досвіду функціонування сільської школи дав змогу окреслити можливості використання його прогресивних ідей у модернізації та підтримці діяльності сільської школи в Україні на загальнодержавному, регіональному рівнях та рівні громад на таких організаційно-педагогічних засадах, як:

- *сільська школа як центр підготовки освіченого громадянина* (активізація освітнього середовища сільської школи як чинника посилення впливу навчального закладу на становлення освіченого громадянина);
- *школа як осередок розвитку громади* (рисом сільської школи має стати пристосованість до інтересів громади та потреб населення, коли всі аспекти функціонування школи обумовлюються потребами соціально-економічного та культурного розвитку місцевого соціуму);
- *мережева взаємодія* (внутрішньоінституційна інтеграція в освітній сфері, спрямована на об'єднання ресурсів та зусиль освітніх установ, що сприятиме утвердженню сільської школи як освітнього центру місцевої громади);
- *партнерство* (міжінституційна інтеграція ресурсів освітніх та інших інституцій соціуму, спрямована на взаємовигідну підтримку сільської школи).

Урахування названих вище засад, на нашу думку, обумовить подальший розвиток українського села та допоможе знайти оптимальні варіанти модернізації сільської освіти.